

Noterde düzenlenen belgelerde imza atamayanlara ilişkin damga vergisi ve harç uygulaması

Tarih 05/12/2014
Sayı DV-20/2014-1/ İmza atamayanlar
Kapsam

T.C.

MALİYE BAKANLIĞI

Gelir İdaresi Başkanlığı

Damga Vergisi Sirküleri/20

Konusu : Noterde düzenlenen belgelerde imza atamayanlara ilişkin damga vergisi ve harç uygulaması
Tarihi : 05/12/2014
Sayısı : DV-20/2014-1/ İmza atamayanlar
İlgili Kanunlar : 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu, 492 sayılı Harçlar Kanunu, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu

1-Giriş

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun 206 ncı maddesi kapsamındaki imza atamayanların, noterde düzenlenen ve senet niteliği taşıyan belgeler nedeniyle 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu ve 492 sayılı Harçlar Kanunu karşısındaki durumu bu sirkülerin konusunu oluşturmaktadır.

2-Yasal Düzenleme

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu, bu Kanundaki kağıtlar teriminin, yazılıp imzalanmak veya imza yerine geçen bir işaret konmak suretiyle düzenlenen ve herhangi bir hususu ispat veya belli etmek için ibraz edilebilecek olan belgeler ile elektronik imza kullanılmak suretiyle manyetik ortamda ve elektronik veri şeklinde oluşturulan belgeleri ifade ettiği; 3 üncü maddesinde, damga vergisinin mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu; 4 üncü maddesinde, bir kağıdın tabi olacağı verginin tayini için o kağıdın mahiyetine bakılacağı ve buna göre tabloda yazılı vergisinin bulunacağı, kağıtların mahiyetlerinin tayininde, şekli kanunlarda belirtilmiş olanlarda kanunlardaki adlarına, belirtilmemiş olanlarda üzerlerindeki yazının tazammun ettiği hüküm ve manaya bakılacağı hükme bağlanmıştır.

492 sayılı Harçlar Kanununun 38 inci maddesinin birinci fıkrasında, noter işlemlerinden bu kanuna bağlı (2) sayılı tarifede yazılı olanların noter harçlarına tabi olduğu; 41 inci maddesinde, noter

harçlarının (2) sayılı tarifede yazılı işlemlerden değer veya ağırlık ölçüsüne göre nispi, işlemin nevi ve mahiyetine göre maktu esas üzerinden alınacağı; 123 üncü maddesinde ise, özel kanunlarla harçtan muaf tutulan kişilerle, istisna edilen işlemlerden harç alınmayacağı hükümlerine yer verilmiştir.

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "İmza Atamayanların Durumu" başlıklı 206 ncı maddesinde,

"(1) İmza atamayanların mühür veya bir alet ya da parmak izi kullanmak suretiyle yapacakları hukuki işlemleri içeren belgelerin senet niteliğini taşıyabilmesi, noterler tarafından düzenleme biçiminde oluşturulmasına bağlıdır.

(2) İmza atamayan kimselerin, cüzdanla iş yapmayı usul edinmiş kuruluşlarla olan işlemlerde kullanacakları mühür, kazınmış imza, işaret veya parmak izinin, işlemin başlangıcında hesap defterine veya cüzdanına basılmış olması veya önceden noterde bir örneği saklanmak üzere onanmış bulunması yeterli olup, her işlemde ayrıca onamaya bağlı değildir.

(3) Yukarıda belirtilen hükümler dairesinde noterlerce düzenlenecek olan senetler için ilgisinden harç, vergi ve değerli kâğıt bedeli alınmaz."

hükmü yer almaktadır.

3-Sonuç ve Değerlendirme

6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanununun "İmza Atamayanların Durumu" başlıklı 206 ncı madde hükmü ile imza atamayanların mühür veya bir alet ya da parmak izi kullanmak suretiyle yapacakları hukuki işlemleri içeren belgelerin senet niteliğini taşıyabilmesi ancak söz konusu belgelerin noterler tarafından düzenleme biçiminde oluşturulmasına bağlanmış, imza atamayanlara vergi ve harç muafiyeti sağlanmıştır.

Bu kapsamda, anılan muafiyet hükmünün kötü niyetli kişilerin korunmasını amaçladığının kabulünün mümkün olmadığı göz önünde bulundurularak, okuryazar olmayan veya iki elin de olmaması, görme engelli olunması gibi objektif ve fiziki nedenlerle imza atmaya muktedir olmayan kimselerin yapacakları hukuki işlemleri içeren tüm belgelerin, senet niteliği taşıyabilmesi için noterler tarafından düzenleme şeklinde oluşturulması gerekmektedir.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, 6100 sayılı Kanunun 206 ncı maddesinin üçüncü fıkrası ile "imza atamayanlara" tanınan muafiyet uyarınca, söz konusu madde kapsamında noterlerde düzenlenen belgeler nedeniyle imza atamayanlardan harç ve damga vergisi aranılmaması gerekmektedir.

Duyurulur.

Adnan ERTÜRK

Gelir İdaresi Başkanı